

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Swiss Agency for Development and Cooperation SDC
Agenția Elvețiană pentru Dezvoltare și Cooperare
Швейцарское управление по развитию и сотрудничеству

Monitorizarea alegerilor din perspectiva incluziunii alegătorilor persoane cu dizabilități

(în cadrul alegerilor parlamentare anticipate din 11.07. 2021)

Chișinău, 2021

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Swiss Agency for Development and Cooperation SDC
Agenția Elvețiană pentru Dezvoltare și Cooperare
Швейцарское управление по развитию и сотрудничеству

Monitorizarea alegerilor din perspectiva incluziunii alegătorilor persoane cu dizabilități

(în cadrul alegerilor parlamentare anticipate din 11.07. 2021)

Valerian Tăbîrță

**Reflectarea problemelor cu care se confruntă persoanele cu dizabilități
în programele electorale ale concurenților electorali**

Dr. Ion Ciobanu

**Accesibilitatea (din perspectiva slab văzătorilor și a nevăzătorilor) a
paginilor web ale concurenților electorali din cadrul alegerilor
parlamentare anticipate din 11 iulie 2021**

Această publicație este realizată în cadrul proiectului *Campanie de educație civică și electorală în contextul alegerilor parlamentare anticipate 2021 „Incluziunea socială a alegătorilor cu dizabilități între așteptări, bariere, obstacole, declarații, promisiuni, realizări și valori împărtășite”*, implementat de Alianța INFONET și finanțat de Agenția Elvețiană pentru Dezvoltare și Cooperare (SDC).

Reflectarea problemelor cu care se confruntă persoanele cu dizabilități în programele electorale ale concurenților electorali

Aspecte metodologice

A fost analizat conținutul programelor electorale ale concurenților electorali din cadrul alegerilor parlamentare anticipate din 11 iulie 2021 din perspectiva persoanelor cu dizabilitati care au avut disponibile platformele electorale pe platforme web deschise pentru acces public.

Analiza s-a axat pe două componente:

- dacă problemele cu care se confruntă persoanele cu dizabilități sunt reflectate în programele electorale ale concurenților electorali,
- și
- ce acțiuni pe care le propun concurenții electorali în vederea soluționării acestor probleme sunt reflectate în platformele electorale.

Rezultate

Din cei 23 de concurenți electorali, 19 au participat în scrutinul parlamentar din 11 iulie 2021 cu un program electoral, iar 4 concurenți fără a avea un program electoral clar.

Din cei 19 concurenți, au avut o ofertă care ar viza persoanele cu dizabilități – 12 concurenți electorali, iar ceilalți 7 concurenți operează cu termeni generali fără a specifica grupul țintă a acestor acțiuni.

Tabelul 1. Oferta concurenților electorali în conformitate cu 5 criterii de integrare/protecție socială a persoanelor cu dizabilități:

Nr.	Denumire concurent electoral	Accesibilitate informațională	Accesibilitate fizică	Acces la educație de calitate	Angajare în câmpul muncii	Mărirea indemnizației /pensiei
1	Partidul „Acasă Construim Europa”					
2	Partidul Acțiunii Comune – Congresul Civic					
3	Blocul electoral „Renato Usatîi”					
4	Partidul Acțiune și Solidaritate					
5	Blocul electoral al Comuniștilor și Socialiștilor					

6	Mișcarea profesioniștilor „Speranța-Надежда”					
7	Platforma Demnitate și Adevăr					
8	Partidul Dezvoltării și Consolidării Moldovei					
9	Partidul „Puterea Oamenilor”					
10	Partidul Regiunilor din Moldova					

Două aspecte importante a incluziunii sociale a persoanelor cu dizabilitati le vedem pe agenda mai multor concurenți electorali:

- accesibilitate fizică,
- accesibilitate educației de calitate.

La fel, majoritate concurenților electorali care au incluse problemele persoanelor cu dizabilități în programele lor electorale, au inclus prevederi ce se referă la pensii și indemnizații pentru această categorie a populației.

Vedem o lacuna mare la capitolul:

- accesibilitate informațională, despre care nu vorbește nici un concurent electoral
- angajarea în câmpul muncii a persoanelor cu dizabilități, prevederi pe care le găsim doar la 3 concurenți electorali, dar care noi le considerăm esențiale pentru incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități.

La fel, candidații electorali au prevăzute în programele lor și /sau doar activități de asistență pentru persoane cu dizabilități (crearea de fonduri, asistență socială sporită, etc.) și nu se concentrează pe activități de integrare socială.

Tabelul 2 : Problematika persoanelor cu dizabilități reflectată în platformele electorale ale concurenților electorali:

Nr.	Concurent electoral	Prevederi
1.	Partidul „Acasă Construim Europa” https://bit.ly/3lQoflS	Vom dezvolta sistemul de instruire online pentru persoanele cu nevoi speciale. Vom implementa legea care obligă instituțiile publice să asigure accesul persoanelor cu dizabilități în spațiile publice, instituțiile de utilitate publică și transportul public.
2.	Partidul Acțiunii Comune – Congresul Civic https://bit.ly/3lCt682	Persoanele cu dizabilități și pensionarii – în funcție de veniturile lor, supraviețuiesc în limitele canibaliste ale „salariului minim de existență”.

		<p>Stabilirea principiului justiției sociale în raport cu aceste două categorii importante ale societății moldovenești nu este doar o chestiune de moralitate, dar și formarea unor stimulente pe termen lung de încadrare în câmpul muncii cu drepturi depline.</p> <p>Garanțiile pentru pensionari și persoanele cu dizabilități sunt:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Introducerea unui venit de bază echitabil pentru cetățenii care au dreptul la pensii pentru limită de vârstă, precum și pentru persoanele cu dizabilități din categoriile I și II, a căror invaliditate este permanentă. <p>Venitul de bază echitabil (VDE) este o rată financiară unică care corespunde dimensiunii minimului de existență din țară, care se actualizează în fiecare an fără excepție.</p>
3.	<p>Blocul electoral „Renato Usatîi” https://bit.ly/3s67bjM</p>	<p>Grija reală față de persoanele cu posibilități limitate:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Programe de studii la grădinița de copii și la școală, care să le altoiască copiilor sentimentul de empatie față de cei din jur. În afară de aceasta, pentru acei copii cu nevoi speciale să fie incluși în instituțiile de învățământ obișnuite, cu ei trebuie să muncească specialiștii care să-i ajute să se integreze. - Este revoltător când autoritățile obligă aceste persoane să aleagă între pensia pentru limita de vârstă și pensia de invaliditate. Această stare de lucruri este absolut inadmisibilă. Persoana cu posibilități limitate trebuie să primească ambele pensii! - Sunt necesare și modificări urgente în legislație și în ceea ce privește obligația de a confirma în fiecare an gradul de limitare a posibilităților, pe care noi o considerăm o bătaie de joc din partea statului și pe care o vom anula. - Legislația în vigoare obligă instituțiile de stat și agenții economici să-și facă sediile accesibile pentru persoanele cu posibilități limitate, utilizându-le cu rampe pentru scaune cu rotile, ascensoare, WC-uri adaptate, pereți tactili. În majoritatea cazurilor, aceste cerințe sunt ignorate sau satisfăcute parțial și formal. Propunem includerea în mod obligatoriu în componența comisiilor care aprobă proiectele și permit darea în exploatare a diferitelor edificii a persoanelor cu dizabilități, fără

		<p>semnătura cărora edificiul să nu poată fi dat în exploatare.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Legislația muncii trebuie să le garanteze un loc de muncă sau o angajare permanentă pe piața muncii persoanelor cu posibilități limitate și pensionarilor, care au dorința și capacitatea de a munci. Angajatorii trebuie stimulați prin intermediul înlesnirilor să încheie contracte cu aceste categorii de cetățeni.
4.	<p>Partidul “Șor” https://bit.ly/3AvPNRC</p>	-
5.	<p>Partidul Acțiune și Solidaritate https://bit.ly/3IXzGYW</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Asigurarea cu dispozitive și tehnologii asistive necesare a persoanelor cu dizabilități de vedere, auz și locomotorii; - Îmbunătățirea condițiilor de pensionare a celor care îngrijesc de persoane cu dizabilități severe; - Implementarea unui program național pentru accesibilizarea instituțiilor și spațiilor publice pentru persoanele cu dizabilități; - Îmbunătățirea accesului la educație de calitate a copiilor și tinerilor cu dizabilități; - Extinderea pachetului minim de servicii sociale și majorarea finanțării acestor servicii din bugetul de stat; - Vom crește pensia minimă până la cel puțin 2000 de lei pe lună. Aceasta înseamnă și majorarea pensiei minime pentru dizabilitate și respectiv a pensiei și a alocațiilor pentru dizabilitate. - Vom oferi certificate-cadou (vouchere) pentru programe de recreere și educație nonformală tinerilor cu dizabilități, din familii social vulnerabile și grupuri marginalizate. - Vom oferi certificate-cadou (vouchere) pentru programe de recreere și educație non-formală tinerilor cu dizabilități, din familii social vulnerabile și grupuri marginalizate. - Majorarea pensiei minime pentru dizabilitate și a alocațiilor pentru dizabilitate. - Stimularea angajării persoanelor cu dizabilități prin revizuirea și majorarea subvențiilor existente și completarea acestora cu o subvenție pentru transport.
6.	<p>Blocul electoral al Comuniștilor și Socialiștilor https://bit.ly/37AjkGA</p>	<p>Va exista o reexaminare a pensiilor de dizabilitate pentru persoanele care desfășoară sau au desfășurat activități de muncă după determinarea pensiei, similar cu reexaminarea pensiilor pentru limită de vârstă</p>

7.	<p>Mișcarea profesioniștilor “Speranța-Надежда” https://bit.ly/3m7WyFt</p>	<p>Anume din cauza Corupției nu ajung mijloace financiare în bugetul de Stat pentru a-și onora obligațiunile consfințite în art. 47 din Constituția Republicii Moldova care garantează un trai decent pentru toți pensionarii, persoanele cu dizabilități, copiii, studenților</p> <p>Toți pensionarii și persoanele cu dizabilități, conform art. 47 al Constituției Republicii Moldova, trebuie să obțină de la Stat pensii, sau alocații, nu mai puțin decât minimul traiului decent, 4.185 lei (dar nu minimul de existență, precum se invocă în ultimul timp de tot mai mulți politicieni, 2.100 lei). Anume suma de 4.185 lei constituie minimul traiului decent, pe care trebuie să-l obțină pensionarii și persoanele cu dizabilități, această sumă este conform practicilor țărilor care au ratificat, ca și Republica Moldova, Carta Socială Europeană, conform căreia minimul traiului decent constituie 60% din salariul mediu pe economie.</p> <p>Însă salariul mediu pe economie pentru anul 2021 este 8.716 lei, iar Mișcarea Profesioniștilor Speranța-Надежда va lupta pentru ca pensionarii și persoanele cu dizabilități din Republica Moldova să obțină inițial măcar cel puțin 4.185 lei, 48% din salariul mediu pe economie, cu toate că de alte state se practică 60% din salariul mediu pe economie.</p>
8.	<p>Partidul Democrat din Moldova https://bit.ly/3xObYRr</p>	-
9.	<p>Platforma Demnitate și Adevăr https://bit.ly/3CAR5wu</p>	<p>Susținerea grupurile social vulnerabile prin programe de garantare a veniturilor minime pentru familii cu copii mici, mame solitare, copii cu deficiențe, persoane în etate și cu dizabilități</p>
10.	<p>Partidul Unității Naționale https://bit.ly/37xX1YP</p>	-
11.	<p>Partidul „Democrația Acasă” https://pda.md/</p>	-
12.	<p>Partidul „NOI” https://ppn.md/</p>	-
13.	<p>Partidul Dezvoltării și Consolidării Moldovei https://bit.ly/3xGRb1Q</p>	<p>Deși Republica Moldova a înregistrat unele progrese în domeniul respectării drepturilor persoanelor cu dizabilități, rămâne actuală necesitatea măsurilor eficiente de protecție socială, de acces la infrastructură și incluziune în circuitul social-economic activ.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Asigurarea măsurilor de protecție socială pentru persoanele vârstnice și persoanele cu dizabilități prin consolidarea prestațiilor sociale;

		<ul style="list-style-type: none"> - Instituirea unor prestații noi pentru persoanele vârstnice și cu dizabilități, cu venituri mici, în scopul sporirii măsurilor de protecție sociale; - Asigurarea cu mijloace ajutătoare tehnice a persoanelor vârstnice și cu dizabilități și a accesului persoanelor în dificultate la servicii sociale de calitate conform necesităților; - Susținerea autorităților administrației publice locale în dezvoltarea și asigurarea sustenabilității financiare a serviciilor sociale adresate diferitor grupuri de persoane; - Dezvoltarea și implementarea antreprenoriatului social; - Asigurarea dreptului persoanelor cu dizabilități la incluziune socială; - Promovarea sportului în masă și dezvoltarea de infrastructură sportivă accesibilă pentru toți.
14.	Alianța pentru Unirea Românilor https://bit.ly/2XkD5qz	-
15.	Partidul Verde Ecologist https://bit.ly/3yFM6bB	Egalitate în toate, indiferent de etnie, gen, statut, dizabilitate, orientare religioasă sau sexuală!
16.	Partidul Legii și Dreptății https://bit.ly/3iEaYuC	-
17.	Partidul „Puterea Oamenilor” https://bit.ly/3iIRNQB	<p>Finanțarea educației asigură resursele de învățare și infrastructură adecvate pentru elevii / studenții cu diverse forme de dizabilitate sau cu cerințe educaționale speciale. Datorită specificului învățământului în limbile minorităților naționale, precum și a dispersiei geografice mari, dar și a accesibilității reduse, se va asigura o finanțare mărită a costului standard per elev.</p> <p>Promovarea sportului pentru persoanele cu dizabilități</p>
18.	Partidul Regiunilor din Moldova https://bit.ly/3sfC6mT	<p>Străzile noastre sunt confortabile pentru persoanele cu dizabilități și persoanele în vârstă?</p> <p>Vom oferi măsuri suplimentare pentru dezvoltarea educației preșcolare incluzive, inclusiv pentru dezvoltarea programelor de educație preșcolară adaptate copiilor cu dizabilități;</p> <p>Vom crea condiții pe baza organizațiilor de învățământ profesional și superior pentru a asigura accesibilitatea educației pentru persoanele cu dizabilități;</p>

		<p>Vom promova angajarea cetățenilor care sunt cel mai puțin competitivi pe piața muncii, inclusiv persoanele cu dizabilități, persoanele în vârstă, părinții cu copii mici; consolidarea resurselor sistemului de protecție socială și a serviciilor de ocupare a forței de muncă pentru a sprijini astfel de categorii de lucrători pe piața muncii;</p> <p>Vom acorda o atenție specială asistenței sociale familiilor care cresc copii cu dizabilități.</p> <p>Este necesară schimbarea în bine în țara noastră a atitudinii față de persoanele cu dizabilități.</p> <p>Vom asigura realizarea indicatorilor țintă ai programului de stat „Mediul accesibil” privind formarea condițiilor pentru disponibilitatea facilităților și serviciilor pentru persoanele cu dizabilități;</p> <p>Vom dezvolta și implementa măsuri pentru a asigura îndrumarea și angajarea profesională a persoanelor cu dizabilități;</p> <p>Vom extinde oportunitățile pentru sectorul non-profit și antreprenorii individuali, inclusiv organizațiile de antreprenariat social, de a participa la furnizarea de servicii sociale, medicale și de reabilitare pentru persoanele cu dizabilități și dizabilități.</p>
19.	Partidul „Patrioții Moldovei” https://bit.ly/3CG0hj6	-
20.	Partidul Schimbării https://bit.ly/3fVDA0N	Vom restructura sistemul de protecție socială din țara noastră, vom identifica și aloca bani suficienți pentru ca nici un copil, persoanele cu dizabilitate și nici un bătrân să mai trăiască în frig și foame.
21.	Partidul „Noua Opțiune Istorică” https://bit.ly/3xDELru	-
22.	Partidul Oamenilor Muncii	-
23.	Veaceslav Valico	-

Accesibilitatea (din perspectiva slab văzătorilor și a nevăzătorilor) paginilor web ale concurenților electorali din cadrul alegerilor parlamentare anticipate din 11 iulie 2021

Aspecte metodologice

Au fost analizate condițiile de accesibilitate (din perspectiva slab văzătorilor și a nevăzătorilor) a paginilor web ale concurenților electorali din cadrul alegerilor parlamentare anticipate din 11 iulie 2021.

În Hotărârea de Guvern Nr. 188 din 03.04.2012 *privind paginile oficiale ale autorităților administrației publice în rețeaua Internet* stipulează, prin articolul 51, condițiile de asigurare a accesului persoanelor cu dizabilități la paginile web oficiale.

Astfel, se menționează că trebuie aplicate recomandările WAI cel puțin la nivelul A (Web Accessibility Initiative) (a se vedea www.w3.org/WAI/).

La evaluarea paginilor web s-a ținut cont de următoarele criterii:

- Perceptibilitatea,
- Operabilitatea,
- Inteligibilitatea,
- Robustețea.

Instrumentele obligatorii pentru un site accesibil sunt:

- prezența butoanelor de mărire și micșorare,
- posibilitatea de inversare a culorilor și alegerea acestora,
- posibilitatea de a căuta informația pe site într-un mod ușor prin intermediul unor instrumente de căutare,
- butoanele site-urilor să fie etichetate,
- operabilitatea generală site-ul și inteligibilitatea informației
- imaginile și butoanele-imagini trebuie să aibă text alternativ sugestiv,
- intrările într-un formular trebuie să aibă etichete text descriptive,
- conținutul multimedia trebuie să fie identificat prin text accesibil descriptiv,
- creșterea accesibilității, este recomandat ca legăturile să aibă atât o reprezentare textuală, cât și una grafică. Situația poate duce la apariția a două legături către aceeași resursă. Recomandarea este să fie utilizat un singur element care să conțină atât textul, cât și imaginea, dar imaginea să aibă alt explicit nul,
- conținutul audio trebuie să fie însoțit de o transcriere augmentată de elemente descriptive (legate de elemente necesare înțelegerii),
- conținutul video trebuie însoțit de o descriere audio sau text,
- dacă o pagină conține audio care rulează automat, trebuie puse la dispoziție mecanisme incluse în pagină prin care sunetul să poată fi oprit, suspendat, ajustat sau amuțit,
- fundalul și culoarea textului să poată fi selectate de utilizator,
- dacă o pagină conține informație care se află în mișcare sau licărește mai puțin de cinci secunde, atunci trebuie să existe mecanisme care să permită suspendarea, oprirea sau ascunderea acestui conținut,
- pentru orice pagină pe care se pot introduce date, trebuie să existe toate mecanismele necesare pentru reversibilitate, verificare și confirmare.

Rezultate

Analizând paginile web a concurenților electorali la alegerile parlamentare anticipate din 11 iulie 2021, putem constată că, din totalul de 23 concurenți electorali:

- 19 – au site-uri active,
- 3 – lipsa, aceștia sunt:
 - Valico Veaceslav Candidat independent,
 - Partidul Politic „Patrioții Moldovei”,
 - Mișcarea Profesioniștilor „Speranța-Надежда”.
- 1 – în curs de elaborare:
 - Valico Veaceslav Candidat independent.

Nici o pagină web activă nu este total accesibilă pentru persoanele cu deficiențe de vedere, nu au instrumente de mărire și micșorare a textului, precum nici alegerea culorilor de fundal sau a contrastelor.

De asemenea, nici o pagină web nu are fotografii accesibile, cu descriere a imaginii pentru persoanele nevăzătoare.

Programul electoral al 5 concurenți electorali este total inaccesibil, fiind fie în format jpg, fie în pdf inaccesibil.

**Tabelul 3: Accesibilitatea paginilor web ale concurenților electorali
(alegeri parlamentare anticipate, 11.07.2021)**

Legendă: A - Accesibilă PA - Parțial accesibilă INA - Inaccesibilă

Nr	Partid politic	Pagina web	Selectare culori / contrast	Legendă fotografii	Notă / Interfață	Platforma electorală pe site	Concluzie A / PA / INA
1.	Partidul Comuniștilor din Republica Moldova Blocul electoral al Comuniștilor și Socialiștilor	www.pcrm.md	Lipsă	Lipsă	MD/RU Predomină articole în rusă MD/ RU	Este in PDF, scribd, inaccesibilă	PA
		www.bloc.md	Lipsă	Lipsă			PA
	Partidul Socialiștilor din Republica Moldova Blocul electoral al Comuniștilor și Socialiștilor	www.socialistii.md	Lipsă	Lipsă	MD/RU	Este in PDF, scribd, inaccesibilă	PA
		www.bloc.md	Lipsă	Lipsă			PA
2.	Partidul Politic Partidul Acasă Construim Europa „PACE”	www.pacepentru.md	Lipsă	Lipsă	RO/RU Predomină Ro	Este inaccesibilă în JPG	PA
3.	Partidul Politic „Partidul Acțiunii Comune - Congresul Civic”	www.congresulcivic.md	Lipsă	Lipsă	RO/RU/ENG	Este accesibilă	PA
4.	Blocul electoral „RENATO USATÎ” Partidul politic Partidul Nostru	www.pnru.md	Lipsă	Lipsă	RO/RU	Este accesibilă	PA
	Blocul electoral „RENATO USATÎ” Partidul Politic „PATRIA”	-	-	-	-	-	-
5.	Partidul Politic „Partidul Acțiune și Solidaritate”	www.unpaspentru.md	Lipsă	Lipsă	RO/RU	Este accesibilă	PA
6.	Partidul Politic „Șor”	www.partidulsor.md	Lipsă	Lipsă	RO/RU	Este accesibilă	PA
7.	Mișcarea Profesioniștilor „Speranța-Надежда”	Nu deține pagină web	-	-	-	-	-

8.	Partidul Democrat din Moldova	www.pdm.md	Lipsă	Lipsă	RO/RU/ENG	Este accesibilă	PA
9.	Partidul Politic „Platforma Demnitate și Adevăr”	www.platformada.md	Lipsă	Lipsă	RO	Inaccesibilă în PDF	PA
10.	Partidul Politic „Partidul Unității Naționale”	www.pun.md	Lipsă	Lipsă	RO	Este accesibil în PDF	PA
11.	Partidul Politic „Democrația Acasă”	www.pda.md	Lipsă	Lipsă	RO	Lipsă	PA
12.	Partidul Politic „Partidul Dezvoltării și Consolidării Moldovei”	www.pdcm.md	Lipsă	Lipsă	RO/RU	Este accesibilă	PA
13.	Partidul Politic Alianța Pentru Unirea Românilor	www.partidulaur.md	Lipsă	Lipsă	RO	Este accesibilă	PA
14.	Partidul Politic „NOI”	www.ppn.md	Lipsă	Lipsă	RO/RU	Inaccesibilă în PDF	PA
15.	Partidul Politic „Partidul Verde Ecologist”	www.greenparty.md	Lipsă	Lipsă	RO	Este accesibilă	PA
16.	Partidul Politic „Partidul Legii și Dreptății”	www.partidullegiisidreptatii.md	Lipsă	Lipsă	RO	Este accesibilă	PA
17.	Partidul Politic „Puterea Oamenilor”	www.oamenii.md	Lipsă	Lipsă	RO	Inaccesibilă în PDF	PA
18.	Partidul Regiunilor din Moldova	www.regions.md	Lipsă	Lipsă	RO/RU	Este accesibilă	PA
19.	Partidul Politic „Patrioții Moldovei”	Nu deține pagină web	-	-	-	-	-
20.	Partidul Politic Partidul Oamenilor Muncii	www.partidulpom.md	Lipsă	Lipsă	RU	Este accesibilă	PA
21.	Partidul Politic „PARTIDUL SCHIMBĂRII”	www.partidulschimbării.md	Lipsă	Lipsă	RO	Este accesibilă	PA
22.	Partidul Politic „Noua Opțiune Istorică”	www.optiunea.md (în curs de reinregistrare)	-	-	-	-	-
23.	Valico Veaceslav Candidat independent	Nu deține pagină web	-	-	-	-	-

Concluzii

- 63% (12) din totalul concurenților electorali ce au avut o platformă electorală au inclus prevederi ce ar viza persoanele cu dizabilități;
- 34 % (7) concurenți electorali nu reflectă deloc problemele persoanelor cu dizabilități;
- Doua aspecte importante a incluziunii sociale a persoanelor cu dizabilitati le vedem pe agenda mai multor concurenți electorali:
 - o accesibilitate fizică
 - o accesibilitate educației de calitate;
- Majoritate concurenților electorali, au inclus prevederi ce se referă la pensii și indemnizații pentru persoane cu dizabilități;
- Accesibilitatea informațională nu este percepută ca problemă pentru nici un concurent electoral;
- Angajarea în câmpul muncii a persoanelor cu dizabilita o găsim doar la 3 concurenți electorali, dar noi credem că aceasta problemă este esențială pentru incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități;
- Majoritatea candidaților electorali au prevăzute în programele lor și /sau doar activități de asistență pentru persoane cu dizabilități (crearea de fonduri, asistență socială sporită, mărirea pensiei, etc.) și nu se concentrează pe activități de integrare socială;
- Nici o pagină web activă nu este total accesibilă pentru persoanele cu deficiențe de vedere, nu au instrumente de mărire și micșorare a textului, precum nici alegerea culorilor de fundal sau a contrastelor;
- Nici o pagină web nu are fotografiile accesibile, cu descriere a imaginii pentru persoanele nevăzătoare;
- Programul electoral al 5 concurenți electorali este total inaccesibil, fiind fie in format jpg, fie in pdf inaccesibil;
- Din 23 de concurenți electorali, 19 au site-uri active, 3 lipsa și 1 in curs de elaborare.